

"A M P T E P E"

Historische Vereniging gemeente Epe

=====

Voorzitter: G.S.van Lohuizen
 Beekstraat 20, Epe
Secretariaat: A.J.Veninga
 Ankerstraat 41, Epe
Penningmeester: W.van Meerten
 Midachten 64, Epe
 Giro: 1194015, t.n.v.
 Penn. Ampt Epe

=====

Lidmaatschap: f 5,-- per jaar

MEDEDELINGENBLAD "A M P T E P E"

april 1968, nr. 14

=====

Abonnementsprijs :
voor leden der Vereniging gratis,
voor niet-leden f 0,75 p.nr.

=====

Kopij voor ons blad dient, zo mogelijk, te
voldoen aan het navolgende:

- a. getypt met regelafstand 1;
 - b. tekstbreedte maximaal 11 cm;
 - c. het papier aan één kant gebruikt
 (dus achterzijde blanco);
 - d. gebruikte bronnen vermelden;
 - e. inleveren 15 dagen vóór de
 verschijningsmaand (jan., april of okt.)
- =====

Redactieadres:

Mej. P.E.Berkhout, Sparrenlaan 12, Epe

S T R I J D om "de B A G Y N E N E R V E N" II

Herengoed of thinsgoed

Op den duur spitst het hele proces zich toe op de vraag of de Bagynenerven herengoed was (wat de eiser stelt) of dat het thinsgoed was (wat de gedaagde beweert).

Ter complicatie blijkt er voor een onderdeel van het gehele goed n.l. de "sesschepel geseyt", "gelegen tegen de Artshoff" inderdaad herengeld te zijn betaald, n.l. 28 stuivers per jaar, daar het eertijds van een ander herengoed was afgespleten. Zodoende klinken de "ses schepel geseyt" als een monotoon refrein door het hele proces heen. Overigens leren we er uit, dat Niersen in die dagen zeven herengoederen telde (eiser stelt van 9), die naar hun ligging in volgorde genoteerd stonden in de herengeldenboeken. Dit geeft dus een aardig aanknopingspunt voor de geografische situatie in Niersen, waarom wij ze hierna laten volgen.

"De seven saelweren"

- 1 Lambert Lambertsz.
- 2 Derck Bessels
- 3 Jan Werners "van het erve van-----Hendricks"
- 4 Jan Werners "van synselven"

Zyn broer heeft de helft van dit goed en betaalt dus ook de helft.

- 5 Gerrit Gerritsz. "van syn behylickt erff"
Hy deelt dit met Johan en Reyer
Bessel die 1/3 heeft.

- 6 Lambert Gerrits

- 7 Jan Gerritsen van Meervelt.

Nummer 7 betreft de Lummenhofstede, waar de familie Meervelt al sinds 1531 op gevestigd was.

Ten oosten hiervan en onmiddellijk daaraan grenzend lagen de Bagynenerven, die aan hun eigen oostkant paalden aan "dat gemeene heetvelt der bueren van Nyerssen".

Zodoende was "de Bagynenerve" in de volgorde, gebruikelijk in het herengeldenboek, het laatste erf van Niersen, en werd het later dan ook wel betiteld als "de endelste erve".

De eikenhegge

In de winter van 1611 op 1612 had Bartge en haar zonen "seker eykenheggeholt staende tot Nyersen, benevens den Harderwickerwech" verkocht aan Gerrit Dercksen Top en Wyllem Pannekoeck, voor de niet onaanzienlijke som van 235 keyserguldens. "Welck holt sye" in "may 1612 oock gehouwen ende volgens geschellet hebben". Deze voordelige verkoop is blijkbaar een bijzondere steen des aanstoots voor Lubbert jr. geweest. Mogelijk verschaftte dit hout aan Bartge de klinkende munt, waardoor de advocaat in vuur raakt voor de belangen van zijn cliënt. Want zij zal de bui hebben zien hangen. En het spreekwoord: "wie pleit om een koe, legt er een koe op toe" zal haar bekend zijn geweest.

Het kan ook zijn dat het houtbestand en ook het recht aan "een half deel houts door dien gantse marckt stryckende" juist het sterkst Lubberts begeerte hebben gewekt. Zijn geweeklaag dat Bartgen en zonen "wel voor duysent gulden daervan geprofiteert" hadden geeft te denken. Het verweer luidde, dat bedoeld eikenhout was gevelde van een deel van de geannexeerde Lummenhofstede. Laat Lubbert het tegendeel maar zien te bewijzen.

De Lummenhofstede

De Lummenhofstede was n.l. het ouderlijk huis van Bartge Meervelt, en wordt herhaaldelijk in het proces te berde gebracht. In de eerste plaats, omdat zij de westelijke begrenzing van de Bagynenerven vormde en dus bij de belendingen ter sprake kwam. Ten tweede, omdat ze eigendom was geweest van wijlen Gerrit Janse Meervelt, die het goed had nagelaten aan zijn kinderen Aelbert Gerrits Meervelt en diens zuster Bartge Gerrits Meervelt.

Deze laatste ons intussen beter bekend als Bartge Tymens (naar haar man) één der hoofdpersonen in dit proces. Deze hoeve is zo op tweeërlei wijze in de zaak verwickeld, en was wel een herengoed, met een "halve goltgulden herengelt" 's jaars.

In 't jaar 1610 wordt het beschreven als "een bloot haefken van ongeveer lyck een spint geseyt ende noch twe stucken lants in den enck, op beyde de seyden van den wech, t'saemen groot drye molder geseyt roggelants". In 1531 was het eigendom van Berent Henricksz, die het in dat jaar verkoopt aan Jan Lambertsz. en Henricksz zijn vrouw, die ten noorden van dit perceel reeds aangrenzend land bezaten. "Lummenhofstede" wordt ook als een half erf aangeduid.

Omstreeks 1550 moet de Lummenhofstede vervolgens zijn aangekocht door een zekere Gerrit Janse Meervelt, die het na zijn overlijden nalaat aan zijn hierboven genoemde kinderen, die het goed nog onverdeeld bezaten. In 1610 draagt de zoon Aelbert zijn aandeel in de Lummenhofstede over aan "synen neve Gerryt Thymens". Mogelijk door verkoop, maar dat blijft in de mist.

Oom Aelbert was in 't jaar 1612 "omtrent 82 ofte 83 jaeren", dat wist hij zo precies niet meer, want rekenen was kennelijk niet z'n sterkste kant. Wel verklaart hij, dat hij: "tot Nyersen int kerspel van Vaesen geboren, opgevoedet en altyt gewonet heeft, ende alsnoch, behalven dat in die verlopen jaeren, als alle mensen vuyt Nierssen verliepen, hy oock een jaer vier ofte vyff heeft moeten vertrecken". Wij mogen hem dus echt wel een hokvast Nierssenaar in hart en nieren noemen. Vermoedelijk zal zijn neef Gerrit Tymens, als "de oldste soon" van zijn zuster Bartgen en Tymen Gerrits, wel op de "Bagynenerven" gebleven zijn. Daarom was het voor hem als naaste buur, van het grootste belang om van deze twee kleine hofkens één grotere hofstede te maken.

"Tymenserve"

Zo waren dan eindelijk de "Lummenhofstede" en de twee "Bagynenerven" samengevoegd tot één afgerond geheel. Daardoor was er voor het vervolg ook een nieuwe benaming noodzakelijk, die men vond in de aanduiding: "Tymenserve". Het zou niet de laatste naam zijn in de loop van de historie van deze Nierssense hoeve.

Sententie van het Hof

Het sedert oktober 1612 slepende proces liep naar het einde. Voor ons gaat het enigszins als een nachtkaaars uit. In de laatste replieken blijven beide partijen bij hun standpunt. Al worden er nog wat puntjes op de i gezet, nieuwe gezichtspunten weet men niet meer naar voren te brengen. Maar naar mate onze aandacht verslapt, moet die bij Bartgen en zonen steeds sterker zijn gespannen, toen het einde in zicht kwam. Zou het hun hele bezit kosten? Zouden ze brodeloos en dakloos worden, om opnieuw als pachters met de pet in de hand te moeten staan? Of zouden ze als Veluwse eigen-geerfden, baas kunnen blijven op hun eigen hof? Op 22 juli 1615 viel de uitspraak. We kunnen ons voorstellen dat Gerrit en Jacob Tymens, die op 9 oktober 1612 door hun moeder Bartgen officieel gemachtigd waren "om sich te vervuegen binnen Arnhem voor den Edelen Hove van Gelderlant" met een angstig hart zijn afgereisd naar Gelre's hoofdstad. Hun advocaat Eu. à Staverden zal hun ongetwijfeld een hart onder de riem hebben gestoken. 't Staat er goed voor. We winnen het! Maar toch zullen ze alle drie een zucht van verlichting hebben geslaakt, toen de uitspraak werd voorgelezen: "alles overwaegen ende geexamineert, dat in der saecken te examineren ende t'overwegen stonde, 't voorsseyde Hoff doende regt, verclaert den eyscher in syne genomene conclusie, by gebreck van bewys, niet te syn ontfanckelick, de verweerders daarvan absolveerende".

Lubbert van Niersen moest onverrichterzake naar huis terug. Zijn aanleg was mislukt. De eerlijke kopers bleven in het bezit van hun rechtmatig eigendom.
Op Tymens erve kon er een borrel af die avond.

Bron: "Civiele processen voor het Hof" (n.l. van Gelderland) 1615. No.12. (R.A. te Arnhem).
Vraag: Welke weg was de "Harderwicker wegh"?
Voor correcties en aanvullingen gaarne aanbevolen.

W.J.A. van 't Einde
De Meern (Utrecht)

Fragmentgenealogie familie
Meervelt en Tymen Gerrits

Gerryt Janse Meervelt
(kocht + 1550 de "Lummenhofstede")
X
N.N.

Aelbert Gerrits
Meervelt
(op 28-8-1613 nog in leven)
Was in 1612 ± 82 à 83 jaar.

Beertgen (Bartge)
(Bartha) Meervelt
alias Bartge Tijmens
X
Tijmen Gerrits
(koopt in 1577 de halve Bagijnenerven)
† 1594

Gerrit
Tijmens

Hendrik
Tijmens

Jacob
Tijmens

Jan (of Johan)
Tijmens

Fragment-genealogie familie
van Nyrssen

Lubbert Maessen van Nyerssen
X (1557 in leven)
N.N.

Rutger van Ampstell ofte van Nyersen
X
Johanna Hermans 1)

Lubbert van
Ampstell ofte
van Nyerssen
1613 en 1615
in leven)

Jan van
Ampstell

Verder nog
drie dochters

1) Johanna Hermans was in tweede huwelijk getrouwd met Michiel Toenissen geboren van Peemeren, die op 6-3-1613 nog in leven was

NED.HERV.KERK TE EPE

Rectificatie.

In het artikel over de Klokken van de Ned.Herv.Kerk te Epe, Mededelingenblad no 13, zijn een paar storende fouten geslopen. Blz.18 staat "In 1592 hingen...", dit moet zijn in 1529. Zo ook op blz.19 midden "In 1925 gegoten...", dit moet ook zijn in 1529.

v.L.

UIT DE BEGINJAREN VAN "EPE'S BLOEI".
Het tweede jaar.

Na het oprichtingsjaar van Epe's Bloei be-
 keken te hebben, gaan wij nu door het 2e jaar van
 deze vereniging om te ontdekken hoe voornamelijk
 een zevental Epenaren met Burgemeester
 Baron Sweerts de Landas aan het hoofd trachten
 van het kleine dorpje Epe een fraai Veluws dorp
 te maken. Denk U het dorpje van toen even in,
 bestaande uit een viertal wegjes van ten hoog-
 ste 3 tot 4 meter breed. De toen dorpsstraat,
 stationsstraat, beekstraat en brinklaan. Verder
 zandweggetjes, veel paadjes en het eerste uit-
 breidingsplan in de Noord-Oosthoek: het Weerts-
 park dat DE villawijk moest worden met als be-
 langrijke straat de thans St. Anthonieweg,
 Julianalaan en Pr. Bernhardlaan.

Laten wij aan de hand van notulen en ver-
 slagen dan weer de verrichtingen van deze
 heren volgen.

Ten eerste zien wij dan de bestuursvergade-
 ring op 5 februari 1906.

"Besproken wordt beplanting van den grint-
 weg door Lohuizen (thans Lohuizerweg) en
 het Vlijtwegje en wordt daartoe besloten:
 daar de kas der vereniging niet toereikend
 zal zijn, zal aangevraagd worden aan de Eper
 Spaarkas op welke voorwaarden deze aan de
 vereeniging een bedrag van hoogstens f 300,-
 zou willen leenen".

Verder gaande:

"Op voorstel van den Hr. Hooiberg wordt be-
 sloten tot plaatsing van een drietal een-
 voudige banken en wel 1 bij de begraafplaats,
 1 in het Weertspark en 1 in Lohuizen bij de
 beuken van het St. Anthoniegilde".

Deze beuken in de hoek Willem Tellstraat,
 Lohuizerweg en Wildforstlaan werden in 1965
 omgehakt.

"Verschillende wegen die voor beplanting
 in aanmerking komen, als de Diepe weg (nu
 Diepenweg), Emmastraat, enz. worden genoemd,
 doch geen bepaalde besluiten genomen".

Bestuursvergadering op 18 April 1906 in
 Hotel Veluwe.

"Na voorlezing en goedkeuring der notulen,
 wordt de staat van de kas der vereeniging en
 van de ingekomen nota's nagegaan en in verband
 daarmee besloten tot het aangaan van een
 leening ten bedrage van f 150,-- á 4½% bij de
 Eper Spaarkas".

"Besloten wordt een bloemperkje aan te brengen
 om de lantaarn op den hoek bij den Hr. Stel in
 het Weertspark (hoek Parkweg-Dwarsweg) met de
 zorg waarvoor zich belasten de Hren Meulen-
 kamp en Hooiberg; en tot plaatsen van een
 eenvoudig ijzeren hekje daar omheen; terwijl om
 het eilandje in de beek (zie vorig artikel),
 een afrastering van prikkeldraad zal gemaakt
 worden".

De akelige kwajongens deden toen ook al graag
 slootjespringen, met alle gevolgen van dien.

"Tenslotte wordt nog besloten een drietal
 eenvoudige banken te plaatsen en wel op den
 Haverkamp, één bij Arie van Emst ongeveer en
 één in Lohuizen op den hoek bij het huis van
 Das".

Dan ligt nu de bestuursvergadering op 18 mei 1906
 voor ons open en lezen wij daarin na de formele
 notities van opening en vaststellen van notulen:

"Alsnog wordt besloten tot het indienen van een
 request bij den Raad der Gemeente waarin in
 overweging gegeven zal worden tot bewijs van
 eigendom der in de afgelopen winter door de

vereeniging geplante boomen acte te doen opmaken, doch tevens te kennen te geven de vereeniging bereid is deze boomen tegen nader te bepalen vergoeding aan de Gemeente in eigendom af te staan; verder de aandacht te vestigen op een wenschelijke verharding van het nieuw aangelegde wegje naar Wissel en het wegje van de Vaassenscheweg naar de Dorpsbeek; en ten slotte den wensch te kennen te geven om namen aan de straten te geven en deze aan te duiden door naambordjes, wandelpaden aan te doen leggen in de Gemeentebosschen bij den Dellenweg en een lantaarn te plaatsen aan het wegje nabij Arie van Emst". (Wij vermoeden dat deze reeds eerder genoemde Arie van Emst woonde op de hoek Lohuizerweg-Burgemeester van Walsumlaan).

Waren dit een drietal bestuursvergaderingen in 1906 met zijn besluiten, thans komt de "Algemene Vergadering" op 22 mei 1906. We beginnen dan te lezen en enigszins onduidelijk:

"Aanwezig alle bestuursleden, behalve den Heer L.C. Kolff en 18 leden".

Bedoelt de secretaris dat het bestuur aanwezig is en de heer Kolff en 18 leden afwezig of is het bestuur, behalve de heer Kolff, met 18 leden aanwezig.

Uit deze vergadering puren wij niet veel bijzonderheden welke niet in voorgaande bestuursvergaderingen werden genoemd. De rondvraag vermeldt tenslotte:

"Bij de rondvraag wordt door den Heer Meulenkamp nog een nieuw antistofmiddel ter sprake gebracht, waarvan de hoge kosten voor de vereeniging te bezwaard is".

Men heeft zich verder gedurende de zomermaanden rustig gehouden en komen we aan de ledenvergadering van 19 nov. 1906 en lezen wij weer over verschillende plannen.

"Hij (de voorzitter) deelt mede, dat het Bestuur, ter voorbereiding zijner taak voor deze vergadering het navolgende ter uitvoering aanbeveelt: 1e. Op het hoogste punt in het wandelpad aangebracht in het boschje van Jhr. van den Does gelegen aan de weg naar Oene (thans terrein Huize Woldyne) een ronde bank aan te brengen met een paal in het midden met dakbedekking van heide, eene zoogenaamde parapluie; ten 2de: In het Weertspark aan de noordzijde der lindboomen voor de woningen der Heeren Post en de Vries een wandelpad aan te brengen van 1 M. breed, als hiertoe de noodige toestemming is te verkrijgen der grondeigenaren; ten 3de: Aan het Gemeentebestuur te verzoeken: a. iepenboomen te planten langs het weiland Grissée op den weg naar Tongeren en langs de Zuidzijde der Emmestraat, b. het weiden met vee langs de beek over het wandelpad aldaar te voorkomen, c. de wegen langs de drukkerij en over de Haverkamp te verbreed, alsmede om het marktplaatsje te bepoten met lindeboomen en de bestaande oude boomen te rooien. Ten opzichte van dit laatste merkt de Hr. Jb. Westerink op, dat hij het beter zou vinden, niet het Marktplaatsje te bepoten maar de rij boomen voor de woningen der Heeren Blankhart en Heberts (beide woningen aan de Stationsstraat thans in Gemeentebezit) door te trekken tot aan Hotel Essenberg (Het Wapen van Epe). Sommige leden meenen, dat het Marktplaatsje dan te klein zal worden en dat de klinkerbestrating of verbreed, dan wel verlegd zal moeten worden".

Het marktplaatsje had toen ongeveer de grootte van het plein tussen Modezaak van Putten, voor Bureau Gemeentewerken tot het pand Afd. Financien van de Gemeente.

4e. In het perk nabij de woning van den Heer Piper (hoek St. Anthonielaan-Parkweg) struikrozen poten;

5e: Berken poten aan weerszijden van den weg vanaf de Graaf op de Wachtelenberg tot aan het eigendom van het St. Anthoniegilde, idem langs de zuidzijde van den weg Wachtelenberg-Jagtlust (Officiersweg) en idem langs den weg van Gebroeders Visch af tot aan H.J. Kromdijk (?); 6e: Het St. Anthoniegilde te verzoeken een pad door zijn boschje op de Wachtelenberg door te trekken in correspondentie met het bestaande pad daarheen voerende; /

7e: Het pad door het boschje der Heeren H.J. Brouwer en H.J. Post verbeteren.

De Heer A.H.R. Hooiberg stelt voor, dat harerzijds adheasie worde betuigd aan de concessionarissen van de stoomtram Deventer-Elburg, Heeren Lauriland en Lefèber te Deventer.

Den Heer B. Veldman betoogt de wenschelijkheid dat genoemde Heeren worde te kennen gegeven, dat zij wel zullen doen bij de exploitatie dezer tram, de dienstregeling in te richten in aansluiting op de tram Deventer-Borculo. De Heer Veldman geeft aan, dat het zeer goed zou zijn een wandelpad aan te brengen op den weg naar Heerde aan de Westzijde der boomen aan den Oostkant door dichting van den berm. Dit zal het Gemeentebestuur worden verzocht. De Heer Koedijk bepleit de uitbreiding der straatverlichting in het Weertspark. De voorzitter wijst hem op de plichtmatige zuinigheid van het Gemeentebestuur en betwijfelt of zulk een verzoek kans op inwilliging zal hebben. Den Heer Koedijk zou dan toch in elk geval een lantaarn op het kruispunt der wegen aan het Vlijtwegje zeer nodig achten. De Heer H. Schurink zou het zeer nuttig achten bij het Gemeentebestuur aan te dringen op de instelling van een vuilnisbelt. Hierdoor zou voorkomen worden dat allerlei voorwerpen

op de wegen verblijven, zooals blikjes afkomstig van het Hotel Essenberg, als anderszins. Wellicht kan de Gemeente, zegt hij, nog een bron van inkomsten vinden in den inhoud van dezen belt. De Heer F.G. Dokter vestigt de aandacht op de beplanting van het wegje vanaf den Zuukerweg naar den Kapal. Dit denkbeeld verwerft algemeene instemming. Als boomsoort wordt door den Heer A.H.R. Hooiberg aanbevolen de accasia met tusschenbeplanting van fijne dennen. Den voorzitter zou het dan ook goed achten dat een handwijzer worde geplaatst vermeldende het woord "Kapal".

Hoeveel Epenaren zouden nu weten waar de Kapal zich bevindt? U komt in de restanten van dit vroeger zeer geliefde boschje, waar nog niet lang geleden op zomeravonden vrolijk de nachtegaal zijn lied zong en waar nog de oude wandelpaden te vinden zijn, als men vanaf de Zuukerweg het wegje ingaat langs de nu stinkende open riool. Iets van het oude is er nog te proeven.

"De Heer S. Overbosch geeft aan dat het goed zou zijn de bepoting in Lohuizen door te trekken tot aan de Vinkensteeg (Willem Tellstraat tot aan de Weemeweg). Nog stelt hij voor de bepoting vanaf het Weertspark langs St. Anthoniehof door te trekken in het Slat langs de woningen van J. Haas en A. Overbosch (Slathstraat) en verder links omgaande (Brinkgrevenweg) naar de Brinkgreve (Rozenhof). Voor de laatste beplanting zou hij linden en fijne dennen daartusschen aanbevelen. Den Heer A. Kruseman betoogt de wenschelijkheid aan de Westzijde van den weg naar Heerde, vanaf bakker Jonker (nu Cafétaria Viking) tot aan de Brinkgreve boomen te poten, in vervanging van die aan de Oostzijde staande welke niet welig groeien. De Voorzitter wijst op de voorschriften der Telegraaf welke niet toelaten dat onder de lijn (bovengrondse telefoonlijn) wordt geplant.

Spreker zegt, dat dan verplaatsing dier palen naar de overzijde zou zijn te verzoeken. In deze richting zullen stappen worden gedaan en de palen verplaatst zijnde, tot deze aanplanting worden overgegaan. De Voorzitter bespreekt den ingang der Bloemstraat bij den Heer van Albarda, (Albarda woonde in een huis, staande op het begin Quickbornlaan) welke door verbreeding zeer aan fraaiheid zou winnen, welke verruiming slechts kan worden verkregen als Mevrouw Douarière van der Does (bewoonde thans pand Ooster) genegen zou zijn het ijzeren hek aan de Oostzijde van haar grondeigendom af te ronden op den beukenhaag achter den boom volgende op den laatsten boom, den schoonen accasia".

Kunt U zich die accasia nog herinneren, oud-Epenaren? En dan dat bankje om die boom heen gebouwd met het ijscokarretje van Suydam?

"Den Heer Schurink bepleit de verbreeding van de Stationsstraat en zou het een belangrijke verbetering vinden als de Heeren Verkouteren en Menalda van Schouwenburg (nu pand oud-postkantoor en Deeleman) hunne ijzeren hekken een Meter terug wilden brengen. De Voorzitter zegt, dat veel gewonnen zou worden als deze hekken in de richting van het hek der Pastorie (nu huis van notaris Swaagstra) werden gebracht. De Heer B. Veldman wijst op het bezwaar bij den ingang van de Vinkensteeg (Willem Tellstraat) welke zeer nauw is. De Heer Meulenkamp vestigt de aandacht van den Voorzitter, meer in zijn qualiteit van Burgemeester, op de groote waarde der privaattmest voor de bemesting der boomen".

Zoals men leest, ontbrak het toendertijd niet aan voorstellen om het dorp en omgeving te verfraaien en te verbeteren.

Dat de plannen ook ter uitvoering kwamen blijkt uit het kasboek van 1906. Daar lezen wij o.m.:

2-2	werkkloon beplanting van de Haverkamp	f 16,29
27-2	verschotten van W.J. Meulenkamp voor werkkloonen, vrachten, enz.	" 70,38
8-5	aan Meulenkamp voor boomen	" 164,00
3-12	vracht plantsoen van Deventer	" 0,25
7-12	verschotten Meulenkamp voor diverse werkkloonen	" 12,08
31-12	Nota Gebr. Bisschop Tulleken voor boomen en planten	" 65,10
	aankoop 213 linden à 0,40	" 85,20

Of er goede schenkers van bomen en planten waren, is ons niet bekend. We vermoeden het van wel, omdat in februari 1906 wel werkkloon voor beplanting Haverkamp werd genoteerd doch nergens een uitgaaf van bomen.

De volgende keer zullen wij het 3e jaar van "Epe's Bloei" onder de loep nemen.

Joh. Zimmerman

Schrijver zal helaas dit vervolg van zijn artikel (begonnen in okt. 1967), waarin de groei van Epe zo'n 65 jaar geleden, zo zichtbaar vastgelegd werd, niet meer zien verschijnen. Hij overleed 1 maart j.l.

Een levensverslag, waarin men de vele activiteiten van deze geboren en getogen Epenaar vermeld vindt, verscheen in het "Veluws Nieuws" van 5 mrt '68.

Redactie

Genealogisch onderzoek

Geslacht Veldhuis

Geslacht Riphagen

Reeds eerder (okt.1966 no.9 en april 1967 no.11) vroeg ik om genealogische gegevens omtrent mijn voorgeslacht. (G= Ned. Hervormd.) Helaas mocht ik tot nog toe niets ontvangen. Misschien hebt U deze maal wel iets voor mij. Gevraagd genealogische en/of geografische gegevens omtrent:

1. Aart Jacobs Riphagen, geboren te Epe, overleden op 31-10-1803 in de buurtschap Lohuizen onder Epe. Hij huwde op 17-2-1769 te Doornspijk met Eerlandt Beertssen, overleden 17-2-1786 Doornspijk. Hij hertrouwde 13 oct - 10 nov 1793 te Epe met: Janna Jans, waarbij aantekening, „beide geboren en wonende alhier''. Aart Riphagen werd op 3 nov 1793 begraven, waarbij „laat vrouw en kinderen na''.
2. Hendrik Antonie Rijk (van Leyden), te Wissel (Epe) huwt op 25-9-1751 te Epe met Teunisjen Everts (Stap.)
3. Hendrik, gedoopt 12-3-1752 te Epe, zoon van Lambert Brummel en Hendrikje Jantz.
4. Machteldje, geboren 1776 Vaassen, dochter van Berend(s) Wensink en Hendrikje Hendriks. Machteldje overlijdt 25-9-1823 Vaassen; haar ouders zijn te Terwolde overleden, data onbekend. Machteldje is gehuwd geweest met: Albert Mulder, geboren 1768 te Heerde, overleden 12-3-1820 Vaassen, zoon van Jacob Mulder en Teunisje Berends.
5. Egbert, geboren 1780 Heerde, overleden 14-2-1847 te Epe, zoon van Jan Vijge en Janna Jansen, beide te Heerde overleden.

6. Jan Assjes Hulsman, geboren te Vaassen, gehuwd op 29-4-1792 te Vaassen met Janna Derks (Johanna Dirks), geb te Epe, gewoond te Harderwijk, zoon van Harmen Assjes Hulsman en Johanna Mentink. Harmen Assjes Hulsman, gedoopt 20-6-1728 Vaassen, zoon van Esse Jans en Janna Lamberts, ondertrouwt 11-11-1754 te Vaassen met Johanna Mentink, geboren te Apeldoorn. Johanna Mentink was voor 1754 Rooms Catholiek.
7. Jan, geboren 1768 te Oene, overleden 20-5-1852 Oene, zoon van Derk Witteveen en Maria van Putten.
8. Egbert Lamberts, overleden 2-12-1807 Vaassen, was gehuwd met Jennigjen Jans, + 7-12-1789 Veessen.
9. Maria Klaas(sen)(Stijf), geb 1752, overleden 15-10-1817 Epe, gehuwd met Egbert Jansz (Kooiman).
10. Peter, gedoopt 26-1-1749 Epe, werd bij huwelijk vermeld als Jonge Man van Schaverden, zoon van: Jochem Peters, J.M. van Gortel, welke op 21-1-1746 te Epe huwde met Willemetje Lamberts, J.D. aan de Emsterenk.

Het geslacht Veldhuis op de Lichtenberg te Vaassen

Een notaris-acte uit 1825

Acte N° 293

Voor Cornelis Dhersignij, Opebaar Notaris, residerende te Vaassen, Provincie Gelderland, in tegenwoordigheid der nagenoemde getuigen: Compareerden Hendrikus Wagemans, Landbouwer, en Margrita Aarnink, echtelieden, wonende te Vaassen, ten deze door gen. haren man geadsisteerd en tot het passeren en tekenen dezer geautoriseerd wordende. Dewelke verklaarden te hebben verkocht, en mitsdien bij dezen te cederen, transporter en in vollen en vrijen eigendom op-en over te dragen, aan-en ten behoeve van Lucas Veldhuijs, Landbouwer, wonende te Vaassen, hiertegenwoordig, en deze koop accepterende Ongeveer vier-en twintig roeden, een-en tachtig ellen, negen-en zeventig Palmen bouwland, gelegen

op den Hegger-enk onder Vaassen, belend ten oosten en zuiden D.F. Logtenberg, ten westen de gemeene weg en ten noorden den Kooper.

Deze koop en verkoop is geschiedt om in de lasten en ongelden te treden van den eersten Januari achttien honderd vijf-en twintig af aan, tot welk tijdstip dezelve door de verkoopers zullen worden aangezuiverd en afbetaald, voorts om eene somma van Zes-en vijftig Guldens, hollandsch geld, bij het passeren dezer aan Verkoopers betaald, die daarvoor kwiteren zonder reserve, onder belofte van vrijwaring voor Stoornis en evictie, en onder verband als naar de wet, waarvan akte. Gedaan en gepasseerd te Vaassen, ten kantore van mij Notaris, den derden Februari Achttien honderd vijf-en twintig, in tegenwoordigheid van Jacobus van der Vaart, Koopman, en Jan Arends Scheidemans, Veldwachter, wonende beiden te Vaassen, als getuigen hiertoe verzocht, die deze akte, benevens Comparanten Verkoopers, den Kooper en mij Notaris na gedane voorlezing hebben getekend.

w.g. L. Veldhuis
w.g. H. Wagemans
w.g. M. Aarninks

w.g. J. A. Scheidemans
w.g. J. van der Vaart
w.g. C. Dhersignij

Geregistreerd te Apeldoorn de achttienden februari 1800 vijftwintig---

Aan het eind waren nog enige regels, betreffende de registratie en zegelkosten f 3,- en allerlei handtekeningen.

Door mij wordt gevraagd om gegevens, waaruit kan blijken, wanneer het geslacht Veldhuis te Vaassen op de Lichtenberg en Uilenberg is komen wonen, daar ze omstreeks 1790 nog in Epe of een van zijn buurtschappen Gortel, Schaverden of aan de Emsterenk woonden.

Albert Veldhuis, Poptahof-Zuid 719, Delft.

Berichten

JAARVERSLAG 1967

van

"De Stichting tot behoud van objecten met historische of kunstzinnige waarde in de gemeente Epe"

Algemeen.

Daar in het jaarverslag over 1966 een en ander zeer uitvoerig is behandeld, menen wij dat dit verslag wat minder uitvoerig kan zijn, alhoewel wij toch alle aangelegenheden, voor zover zij daartoe aanleiding geven, even willen aanstippen al zou het alleen maar zijn om aan onze donateurs duidelijk te maken dat, zo er niet van spectaculaire dingen wordt gehoord, er toch wel activiteit is.

Wij hebben dit jaar gemerkt dat we eigenlijk even een beetje op adem moesten komen en veel aandacht gaan besteden aan consolidatie, uitstippelen van verdere werklijnen enz. Bij al ons werken is het steeds scherper opgevallen dat een te klein aantal leden van de stichting volledig actief aan de nodige werkzaamheden meedoen. Men diene te beseffen dat dit op den duur zich zal wreken door overbelasting van de huidige werkers.

Bestuurssamenstelling e.d.

In de afgelopen periode zijn er slechts enkele kleine mutaties in het bestuur geweest. De huidige bestuurssamenstelling gaat hierbij. Vermeld dient te worden dat, helaas, de vereniging "Oenerbelang" te Oene de laatste tijd veel verstek laat gaan, naar zeggen als gevolg van het feit dat voor deze organisatie een andere vorm wordt gevoeld. De winkeliersvereniging te Vaassen is nog niet weer actief geworden.

Voor het bijhouden van de verbinding worden alle stukken toch nog steeds gezonden naar de Heer Schans; ook de stukken voor Oene worden nog steeds naar de oude adressen gezonden.

Het dagelijks bestuur kwam dit jaar ongeveer zes maal bijeen, terwijl de werkgroep uit het dagelijks bestuur praktisch elke woensdag even contact met elkaar houdt.

Landarbeiderswoning Wachtelenbergweg 9 Epe.

De restauratiewerkzaamheden kwamen dit jaar geheel gereed. Het bij de woning behorende terrein wordt vergroot met een stuk grond dat ons in totaal voor F.1.-- door het St.Anthoniegilde te Epe zal worden overgedragen. Het terrein is opgehoogd en voor de tuinaanleg is een ontwerp gemaakt door de Heer C.Dijkhuizen, oud hoofd der plantsoenendienst der gemeente Epe.

Op het terrein moet nu nog een schuur-garage bij worden gebouwd. Dit laatste willen wij trachten door vrijwilligers gedaan te krijgen. De pannen zijn aanwezig, het nodige rondhout is ons aangeboden door H.Mulder ten Kate Sr.

Het Ministerie voor Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk zegde een subsidie groot F.4000,- toe in de restauratiekosten. Het gemeentebestuur van Epe zegde een subsidie toe van F.3000,- en van Ged.Staten van Gelderland nog een subsidie van F.1500,--.

De huurders vorderen met het inrichten van de woning in antieke stijl en spoedig is nu de tijd aangebroken waarop een regeling voor de bezichtiging kan en moet worden gemaakt.

Boerderij Zuukerweg 77 Epe.

Met een ambtenaar van Rijksmonumentenzorg is dit pand bestudeerd. Conclusie was: restauratie volledig verantwoord.

Bij de uitvoering der restauratie in gedeelten zal het voor het Rijk gemakkelijker zijn om telkens wat kleinere subsidies te geven dan éénmaal een grote. Voor ons heeft het dan het voordeel dat wij ook niet steeds veel geld behoeven aan te trekken. In de laatste algemene vergadering is besloten de restauratieplannen op te maken.

De dienst voor sociale zaken is begonnen met het terrein op te knappen, terrein verharding aan te brengen en de beplanting te verbeteren. Een en ander geeft al een beter aanzien. We hopen er in het komende voorjaar en zomer mee door te kunnen gaan.

Ook nu weer moeten we veel lof toebrengen aan de bewoonsters de dames J.Koster en S.van Zwol die hun uiterste best doen om er wat van te maken.

Werkgroepen e.d.

In de samenstelling is nog geen wijziging gekomen. Alhoewel de werkterreinen en werkzaamheden zich steeds duidelijker beginnen af te tekenen en op te stapelen, komt er door gebrek aan voldoende activiteit niet voldoende werk uit te voorschijn. Het werk is nog te veel incidenteel, mede als gevolg dat het ook dit jaar niet is gelukt via de dienst sociale zaken een voldoende geschikt persoon ter beschikking te krijgen die naast de aanwezige tijd ook een beetje inzicht heeft.

De oproep en dringende bede om meerdere hulp gedaan in ons vorig jaarverslag heeft helaas geen enkel resultaat gehad, zodat geen meerdere activiteiten konden worden aangepakt.

Propaganda.

De volgende propaganda pogingen werden ondernomen.

- A. een tentoonstelling van kaarten, foto's enz. van oud Epe-Vaassen-Emst-Oene in de boerderij Zuukerweg 77. In totaal trok dit 600 bezoekers.
- B. een boerderijdag in onze boerderij Zuukerweg 77 compleet met vogelschietwedstrijd en het uitroepen van een schutterskoning.
- C. een stand op de Cannenburgshow te Vaassen die veel aandacht trok, mede vanwege het feit dat we daar klompenmakers aan het werk hadden gezet.
- D. sets foto's 8/12 c.m. (die als ansichtkaart kunnen worden gebruikt) van eigendommen onzer stichting. De verkoop is zover gevorderd dat de kosten er uit zijn, maar de winst moet komen uit de verdere verkoop. Leden en Donateurs e.d. worden verzocht om een aantal sets (á F.2.--) voor hun rekening te willen nemen opdat onze financiën een duwtje omhoog krijgen.
- E. Diverse lezingen met dia's zijn weer gehouden. Er is genoeg over ons gepraat; nu maar eens uitkijken of het ook effect sorteert.

Slotopmerking.

Concludeert U uit dit korte verslag, waarin soms wat ontevredenheid doorblijkt, nu a.u.b. niet dat er in mineur wordt gewerkt. Het tegendeel is waar. Maar we zouden meer kunnen doen als er wat meer handen en hoofden daadwerkelijk aan mee zouden willen doen. Steeds opnieuw blijkt in gesprekken dat wel meer mensen dan we denken veel voor ons werk gevoelen en bij activering zeker mee zullen willen helpen al was het alleen maar financieel. Spant U zich toch een beetje meer in, ons werk heeft dat nodig. De feiten liggen zo dat wij eigenlijk in de komende 5 á 10 jaren het grote werk moeten doen van aanpakken en behouden. Daarna komt de fase van consolideren.

Nu moeten we met veel moed en doorzetting de slopershamer met alle kracht weren en zelf onze eigen gemeentenaren de ogen open trekken voor het mooie wat we nu nog hebben maar waar elke dag aanslagen op worden gepleegd, zelfs van boven af.

Hopenlijk zal het volgende verslag er weer een zijn van grote uitvoerigheid over allerhande activiteiten.

de secretaris K.Meyer.

Instellingen

Wij wijzen onze lezers gaarne eens op:

- het "Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en wapenkunde", Bleijenburg 5, 's Gravenhage.
 - het "Centraal Bureau voor Genealogie" 'Nassaulaan 18, 's-Gravenhage.
(Dit bureau bezit allerlei gegevens op genealogisch gebied, ook over Gelderland).
 - het "Centraal Register van Familie-Archieven" in het Rijksarchief, Drift 27, Utrecht.
Hier kunt U raad vragen bij het opruimen van Uw familiepapieren (brieven, dagboeken, boedel-papieren, kasboeken, verenigingsstukken, landkaarten, recepten e.d.), waarin zich misschien belangrijke historische gegevens voor het nageslacht kunnen bevinden (over historische plaatselijke toestanden en gewoonten, gebeurtenissen, ondernemingen, belangrijke personen, stambomen, foto's enz.). Het waardevolle deel (dat U dan zelf bewaart) wordt als verzameling in het Centraal Register genoteerd (dus vastgelegd). Mevr. drs. E.P. Polak-de Booy, chartermeester bij het Algemeen Rijksarchief hield er een lezing over voor de radio (Uit: "Veluws Nieuws" van 9 mei 1967).
- Bureau voor de Archiven der Nederlandse Hervormde Kerk, Javastraat 100, 's-Gravenhage.

I N H O U D

	blz.
Strijd om "de Bagynenerven" II	
door W.J.A.van 't Einde - - - - -	2
De Nederlands Hervormde Kerk te Epe.VIII.	
Rectificatie.	
door G.S.van Lohuizen - - - - -	7
Uit de beginjaren van "Epe's Bloei"	
Het tweede jaar	
door Joh.Zimmerman	
met naschrift - - - - -	8
Genealogisch onderzoek	
Geslacht Veldhuis	
Geslacht Riphagen	
door A.Veldhuis - - - - -	16
Berichten	
Jaarverslag 1967 Stichting "Behoud"	
door K.Meyer - - - - -	19
Instellingen:	
Kon.Ned.Gen.v.Geslacht- en wapenkunde -	23
Centr.Bur.v.Genealogie - - - - -	23
Centr.Register v.Familie-Archieven - -	23
Bur.v.d.Archieven der Ned.Herv.Kerk - -	23

Voor kopij-bijdragen-- Zie blz.1 !!